

Príhovor starostu obce

Pekný vianočný deň,
vážení Tajovčania, rodáci a priatelia našej krásnej dedinky!

Úprimne ďakujem všetkým Tajovčanom, ktorí prišli 15. novembra 2014 k volebným urnám, a to v počte takmer 50-% zo zapísaných voličov. Nižšiu účasť občanov vo voľbách iste ovplyvnil aj fakt, že žiaden veľký volebný boj sa nekonal, nakoľko bol na starostu len jeden kandidát. Na poslancov do obecného zastupiteľstva kandidovalo 7 občanov, z ktorých 5-ti budú rozhodovať o ďalšom smerovaní našej obce.

Pri nástupe do nového volebného obdobia najprv zhrniem našu doterajšiu prácu za uplynulé štyri roky. Pišem „našu“, lebo Vy všetci, čo ste pomáhali pri brigádach, či už výstavbách, rekonštrukčných prácach, kultúrno-spoločenských akciách, si zaslúžite uznanie a poďakovanie. K zveľaďovaniu našej obce ste prispeli materiálne, prácou alebo finančným príspevkom. Iste, a s dobrým pocitom, sa nájdete v činnostiach, kde ste priložili ruku k dielu.

Pokračovanie na strane č.2

Začalo sa nové volebné obdobie

Ustanovujúce verejné zasadnutie Obecného zastupiteľstva v Tajove po voľbách do orgánov samosprávy obcí sa uskutočnilo dňa 10.decembra 2014. V úvode zasadnutia, ktoré začalo štátnou hymnou, boli prítomní oboznámení s výsledkami volieb. Predsedníčka miestnej volebnej komisie Zdenka Rusková uviedla, že zo zapísaných 508 voličov sa volieb zúčastnilo 235 občanov, ktorí odovzdali 224 platných hlasov.

Starosta obce Ladislav Surovčík, ako jediný kandidát na starostu bol zvolený 216-timi hlasmi.

Pokračovanie na strane č.3

Tichá noc, svätá noc

Čas, keď si rodiny sadajú
k spoločnému stolu,
aby si prejavili vzájomnú úctu, lásku,
aby spoločne prežili chvíle
pohody a radosti.

Vôňa klinčekov,
škoric, vanilky a medu
šíriaca sa z okien a dverí
býva prvou známkou toho,
že Vianoce sa už chystajú
a onedlho zaklopú na dvere.

Zázračným je čas Vianoc už tým,
ako v nás dokáže vyvolať
najkrajšie spomienky z detstva
a sprítomniť tých,
čo už nie sú medzi nami.
Starú mamu, s ktorou sme po
vrždiacom snehu kráčali na roráty.
Rodičov, ktorí aj v ťažkých časoch vyčarili
rozžiarený stromček až po povalu
a pod ním darčeky.
Aj keď dlho sme verili, že to Ježiško...

Vianoce sú ako sen
– voňavé, rozžiarené,
vyzvňajú krásnymi melódiami,
naplňajú nás radostou.
A prebúdajú v nás čosi krásne,
dobré a neobyčajné aj pre druhých.

Prežime ich v pokoji s našimi
najbližšími a najmilovanejšími.
Prežime ich hlavne v zdraví.
Prežime ich nielen vonkajšou oslavou,
ale aj vo vnútri svojho srdca.

Alžbeta Kulavjaková

Mikuláš anjel, čert a ...palacinky

viac na strane č.6

Tajov fandí hokeju!

viac na strane č.12

Vianoce plné štedrosti, pohody, lásky
a pokoja, v novom roku veľa šťastia,
zdravia, osobných a pracovných úspechov
čitateľom Tajovských novín želajú
členovia redakčnej rady

Príhovor starostu

Pokračovanie zo str. 1

V roku 2011:

- V materskej škole sme zvýšili počet WC a upravili kuchyňu tak, aby sa rozšírila kapacita detí zo 16 na 21, čo pomohlo zmeniť rozhodnutie Regionálneho útvary verejného zdravotníctva ktoré dalo súhlas na tento maximálny počet detí v škôlke.
- Vybudovali sme verejné WC s odkanalizovaním do žumpy.
- Vyčistili a prevzdušnili sme záhradu za Pamätným domom J.G.Tajovského vyrúbaním starých drevín.
- Zrekonštruovali sme altánok v Kopaničiach, vymenili sme stojky a položili novú strešnú krytinu.
- Vybudovali sme chodník na cintoríne.
- Na ceste v Kopaničiach sme vybudovali 2 odrážky vody.
- Vyrúbali sme stromy okolo futbalového ihriska a drevo sme použili na postavenie krovu nad šatňami.
- Vybudovali sme vykurovanie a kotolňu na drevoštiepku. Zároveň sme vybudovali nábeh k násypníku štiepky.
- Odizolovali sme požiarnu zbrojnicu.

V roku 2012:

- Investor Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. dokončila realizáciu kanalizácie, kolaudácia prebehla úspešne.
- Vybudovali sme multifunkčné ihrisko.
- Položili sme odvodňovacie potrubie (odvodnenie dažďových vôd z plochy pred obecným úradom), zachytili sme dažďovú vodu z Jabríkovej (od Penziónu Holub), v uličke Huta a na ceste na Kalinovu – na jar sa vybudujú vpustné objekty.
- Opravili sme mostík do uličky a spevňovací múrik pri mostíku.
- Vybudovali sme osvetlenie na cintoríne.
- Zveľadili sme prostredie pred Tajovskou kopou, vysadili stromčeky a osadili zábradlie.
- Vybudovali sme autobusovú zastávku na dolnom konci, ktorá nesie meno Jozefa Murgaša.
- Zakúpili a nainštalovali sme radar na meranie rýchlosti.
- V spolupráci s farským úradom sme vybudovali obrubníky pred vstupom do kostola a nainštalovali sme osvetlenie kostolnej veže.
- Nainštalovali sme bezpečnostné zvodidlá na Notárskej záhrade.
- Vyčistili sme korytá oboch potokov hlavne v centre obce.
- Vyasfaltovali sme cestu na Kalinovu a osadili stĺp verejného osvetlenia.
- Osadili sme dve zrkadlá pre bezpečný výjazd na hlavnú cestu.
- Vyasfaltovali sme nájazd k násypníku štiepky.

- Zastrešili sme šatne na futbalovom ihrisku vrátane osadenia žlabov.
- Osadili sme snehové zábrany na budove obecného úradu, nakoľko pádom snehu sa poškodzovala strecha na prístavbe a plot.
- Zveľadili sme priestor nad cintorínom.
- Osadili sme maľovanú mapu Tajova a okolia pri autobusovej zastávke na Pľaci.

V roku 2013:

- Opravili sme strechu Pamätného domu J.G.Tajovského položením novej krytiny, novým náterom sme ošetrili celý dom.
- Svojpomocne sme nachystali približne 35 ton štiepky pre potreby vykurovania obecných budov.
- Na zvýšenie ochrany majetku a bezpečnosti občanov sme namontovali v centre obce kamerový systém.
- Zozbierali sme materiál na pripravovanú monografiu obce.
- Rozšírili sme verejné osvetlenie na Kráľickej ceste.
- Opravili sme krov a vymenili krytinu na prestrešenom chodníku na Jabríkovú.
- Osadili sme nové bráničky na cintoríne.
- Vybetoňovali sme plochu na multifunkčnom ihrisku.
- Ponatierali sme všetky stĺpy na obecnom rozhlase.
- Na verejnú kanalizáciu sme napojili celú budovu obecného úradu.
- V spolupráci so SZT sme vybudovali dva turistické chodníky s prepojením autocampingu a Tajova cez Kalváriu.

V roku 2014:

- V materskej škole v priestoroch herne sme vymenili podlahu a opravili fasádu.
- V záhrade Pamätného domu J.G.Tajovského sme vybudovali pódium a elektrickú prípojku na osvetlenie.
- Opravili sme hojdačky na Notárskej záhrade.
- Vymenili sme časti miestneho rozhlasu na bezdrôtový a rozšírili sme jeho dosah.
- Vo februári a máji sme zorganizovali oslavy 150. výročia narodenia Jozefa Murgaša a 140. výročia narodenia J.G.Tajovského.
- V časti Jabříková sme osadili nové dopravné značky.
- Svojpomocne sme vyrobili viac ako 90 ton štiepky pre potreby vykurovania obecných budov.
- Obnovili sme náter na zábradliach na všetkých mostoch.
- Osadili sme dve nové informačné tabule – pri kostole a na križovatke do Kordík.
- Spolu s farským úradom sme rekonštruovali kaplnky na Kalvárii.
- Poobrezávali sme staré vyschnuté konáre stromov na cintoríne, hlavne v blízkosti cestnej komunikácie.

- Vybetoňovali sme základ a podklad pre výstavbu sociálnych zariadení, bufetu a šatne na futbalovom ihrisku.
- Opravili sme kolotoč v záhrade materskej školy.

Popri týchto aktivitách spomeniem ešte starostlivosť o čistotu obce hlavne popri cestných komunikáciách, autobusových zastávkach a verejných priestranstvách, kontajneroch.

Okrem týchto „viditeľných“ aktivít je ďalší rad úradných, alebo ak chcete papierových úloh, ktoré sme riešili v súvislosti s ďalším rozvojom našej obce.

Pri nástupe do funkcie ma čakal čerstvo schválený územný plán obce. Veľmi dobrá vec, ktorá pomáha pri komplikovanejších stavebných činnostiach. Mal a stále má malé nedostatky, ktoré postupne riešime. V roku 2012-13 sme schválili doplnok č.1, ktorý riešil skôr individuálne stavby a úpravu rozmeru pôdorysu v chatovej oblasti. V roku 2011 cez envirofond sa nám podarilo získať traktor aj s príslušenstvom na podporu odpadového hospodárstva v obci.

Spolu s funkciou starostu som prevzal tri rozrobené úvery, ktoré pravidelne splácam. Jeden v roku 2015 splatíme. Ostatné dva sú dlhodobějšího charakteru.

Postupne sa snažíme vysporiadať aj pozemky na futbalovom ihrisku vo Švárovej. Časť pozemku je vo vlastníctve Slovenského pozemkového fondu. V týchto dňoch sa pokúšame predať jeden pozemok v chatovej lokalite, aby sme získali peniaze na dokúpenie tejto časti ihriska.

Každý rok čakáme, čo nám naše korytá vodných tokov vysrstia. V roku 2011 sme zažili malú povodeň. Len zásluhou nasadenia strojov sa nevyskytli väčšie ujmy na majetku občanov. V tom čase sa už pripravovala dokumentácia na získanie zdrojov na protipovodňovú aktivitu. V roku 2012 sme so žiadosťou na Ministerstve životného prostredia neuspeli, a tak sa pripravujeme zapojiť do ďalšej výzvy v roku 2015. Za pokus to stojí, pripraviť projekt si vyžiadalo veľa práce a aj finančných prostriedkov.

Tohto roku sme vypracovali Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Tajov na roky 2014- 2020. Program napĺňa aj ciele mikroregiónu Kremnické vrchy – východ.

Na záver chcem všetkým aktívne činným občanom poďakovať za podporu obce a zažať Vám všetkým pekné prežitie vianočných sviatkov a šťastný nový rok 2015.

Ladislav Surovčík, starosta obce

Začalo sa nové volebné obdobie

Pokračovanie zo str. 1

5 poslaneckých miest získali kandidáti, ktorým voliči dali nasledovný počet hlasov:

183

Richard Biely

175

Marek Žabka

156

Michal Hew

140

Iveta Sitková

139

Gabriel Belko

Starosta obce zložil pred takmer 60-timi občanmi, prítomnými na zasadnutí, sľub starostu. Rovnako poslanci zložili poslanecký sľub. Starosta stručne zhodnotil svoje funkčné obdobie, uviedol, čo všetko sa za posledné štyri roky v obci urobilo v prospech občana. Poďakoval poslancom za prácu v minulom volebnom období, tiež poďakoval zamestnancom obce a všetkým, ktorí svojou prácou, alebo materiálne, či finančne pomohli pri zveľaďovaní obce. Uznania sa dostalo aj členom redakčnej rady a šéfredaktorky Tajovských novín. Pani Betka Sobotová poďakovala starostovi za starostlivosť o občanov a za ústretovosť pri riešení ich problémov.

Obecné zastupiteľstvo jednomyselne:

- prijalo uznesenia pre správu obce. Schválilo starostovi obce zvýšenie minimálneho platu o 30 % (z možných 30 – 70 %). Poslanci sa vzdali poslaneckej odmeny, ktorá im zo zákona prináleží za účasť a prácu na zasadnutí zastupiteľstva;
- zobralo na vedomie poverenie, ktorým

starosta obce poveril Ing. Mareka Žabku zastupovaním starostu obce;

- poverilo Ing. Mareka Žabku podľa potreby zvolávať a viesť zasadanie obecného zastupiteľstva;
- zvolilo komisiu na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcie starostu obce v zložení Mgr. Iveta Sitková – predsedníčka komisie, Michala Hewa a Gabriela Belku za členov komisie;
- súhlasilo so zriadením stálych komisií obecného zastupiteľstva:
- komisiu pre oblasť financií a ochrany verejného poriadku – predseda Michal Hew
- komisiu pre oblasť výstavby a územného plánovania – predseda Gabriel Belko
- komisiu pre kultúru, školstvo a sociálnu oblasť – predsedníčka Hana Dlhošová
- komisiu pre telovýchovu a šport – predsedníčka Anna Chlebovcová
- delegovalo Mgr. Ivetu Sitkovú za členku Rady školy;
- schválilo Všeobecne záväzné nariadenia:
- č. 1/2014 o chove, vedení a držaní psov

na území obce Tajov

- č. 2/2014 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady;
- schválilo poplatok za dočasné užívanie hrobového miesta:
- za jeden hrob 1,50 € za obdobie jedného kalendárneho roka
- za dvojhrob 3,00 € za obdobie jedného kalendárneho roka
- za uloženie urny 1,50 € za obdobie jedného kalendárneho roka
- schválilo:
- zmeny rozpočtu na rok 2014
- rozpočet na rok 2015
- inventúrnú komisiu v zložení : Zdenka Rusková, Ľubica Ovšonková, Anna Sedileková
- odkúpenie pozemkov o celkovej výmere 910 m2 od Slovenského pozemkového fondu na vysporiadanie vlastníctva k pozemku na ihrisku
- Mgr. Anitu Murgašovou za členku redakčnej rady Tajovských novín.

ACh

Školský rok 2014/2015 sme začali v novom šate

V herni máme novú podlahu, za čo patrí naše poďakovanie OÚ Tajov a hlavne p. starostovi, ktorý sa aktívne podieľal na jej realizácii. Materskú školu v tomto roku navštevuje 21 detí.

Cez národný projekt EVSRŠ sme získali interaktívnu tabuľu, čo prispelo k skvalitneniu edukačného procesu vo všetkých oblastiach. Úroveň detí v oblasti jemnej motoriky rozvíjame prostredníctvom grafomotorických cvičení, kreslením, maľovaním, modelovaním, konštruovaním,

strihaním a manipuláciou s drobným materiálom. Výtvarné a pracovné činnosti sú obľúbené skoro u všetkých detí. Pozornosť venujeme upevňovaniu fyzického a duševného zdravia, telesnému a pohybovému rozvoju detí. V spolupráci s MŠ – Riečka a MŠ Králiky organizujeme spoločné podujatia. V jeseni sme mali Šarkaniádu a tiež Kolobežkový pretek. Tieto a iné akcie sú veľmi obľúbené a deti sa vzájomne bližšie spoznávajú. V októbri sme sa spolu

s deťmi vybrali do mesta na Deň Polície. Deti spoznali prácu policajtov aj z inej stránky (samy si urobili daktiloskopický otlak prsta, vyskúšali si čiapky, zistili, aké vozidlá policajti používajú a mnoho iného). Dostali sme reflexné vesty a pásy, aby sme sa v Tajove mohli bezpečne pohybovať. Samozrejme sa zúčastňujeme aj na dianí v obci, kde si vždy pripravíme program, aby sme ukázali, čo vieme. Tak to bolo na Jánových oslavách, Úcte k starším (október), a naša posledná akcia v tomto roku - Mikuláš.

Ďakujeme všetkým, ktorí sa na nás prišli a dúfame, že znovu prídu pozrieť.

Alena Huntošová

Informácie o tom, čo sa deje v obci,
čítajte na webovej stránke
www.obectajov.sk

Zo života dôchodcov

Posledný augustový týždeň patrí už niekoľko rokov stretnutiam dôchodcov Tajovskej doliny. Tak to bolo aj tento rok. Prvý raz sme boli pozvaní na stretnutie do Kordíka.

V upršané ráno mnohí rozmýšľali ísť, či neísť. Dobro urobili tí smelší, ktorí sa rozhodli ísť. A bolo ich okolo 120. Len čo sme vyšli do Kordíka, obloha sa začala vyjasňovať a víťalo nás slniečko. Stretnutie sa malo konať v prírode na Brezinách, ale pre nepriaznivé počasie ho organizátori pripravili v kultúrnom dome.

Program sa začal svätou omšou v Kostole Navštívenia Panny Márie. V kostolíku zaplnenom do posledného miesta sv. omšu celebroidal správca tajovskej farnosti d.p. Jozef Petřík, ktorý v homílii nám priblížil históriu kostolíka a prihovril sa k nám – dôchodcom. Hrou na organe sv. omšu sprevádzala pani doktorka Kuniaková a sólovým spevom piesne Matička, ach umocnila náš duchovný zážitok naša Ačka Murgašová.

Po sv. omši sme sa presunuli do kultúrneho domu, kde nás čakalo chutné a bohaté občerstvenie. Naši starostovia nám navarili výborný guláš, dobré koláče upiekli dôchodkyne a bolo aj na preliatie. O dobrú náladu sa postarali naši už tradiční muzikanti z Podlávíc.

V družnom rozhovore, v spomienkach na mladosť dôchodcovia Tajovskej doliny zažili zasa jedno ďalšie pekné už 6. stretnutie. Je dobre, že sa ľudia stretávajú, potešia sa navzájom a darujú si to najvzácnejšie – čas!

Tajovskí dôchodcovia zažili aj ďalšie pekné stretnutie na Obecnom úrade v Tajove z príležitosti Mesiaca úcty k starším v októbri toho roku. Prejavením úcty boli slová uznania, pekný kultúrny program, chutné občerstvenie, milý darček – kalendár na rok 2015 s fotografiami starého Tajova. Nezabudli ani na jubilantov

– dôchodcov. A samozrejme nechýbala ani muzika, pri ktorej sólový tanec patrila nášmu starostovi Lackovi, ktorého vykrútila ako prvá Sonka Tureková. A potom sa spoločnosť rozspievala pod taktovkou našej Ačky a roztancovala. A tak sme načas zabudli na svoje starosti aj boľavé nohy a kríže.

S dobrými pocitmi a s vďakou našim organizátorom stretnutia, ale aj s vďakou za prejavovanú pomoc nám dôchodcom po celý rok, sme sa rozišli.

A tak ako každý rok chceme sa aj v budúcom roku, ak nám Pán Boh dá zdravie, zasa podieľať aj my dôchodcovia na živote v obci.

*Za dôchodcov M. Poliačiková
Foto: archív OÚ*

Zlepší sa vybavenosť na ihrisku

K šatniam na ihrisku vo Švárovej pribudnú na budúci rok sociálne zariadenia pre verejnosť, miestnosť pre bufet a šatňa so sociálnym zariadením pre rozhodcov. V novembri tohto roka sa zabudovali a zabetónovali ležaté kanalizačné rozvody. Vďaka ústretovosti a ochote týchto ľudí:

Mareka Mesíka – zabezpečil materiál na rozvod vody a kanalizačný odpad, Ing. Igora Janíčka – spracoval výpis materiálu a položil potrubie, chlapcov z obecného úradu – položili armatúru a šalovanie, Mareka Žabku st. a fyVoding – zabezpečili betón, Jara Schlossera, ktorý sa postaral o betónovanie a starostu Laca Surovčíka, ktorý organizoval, dohliadal a pomáhal. Všetci bez nároku na odmenu.

*ACH
Foto: archív OÚ*

Pečenie kysnutých koláčov v Riečke

Súťaž v pečení kysnutých koláčov v susednej Riečke sa už pomaly stáva tradíciou. Tohto roku sa konal už desiaty ročník, a to v sobotu 8. novembra. Okrem obcí mikroregiónu sa pečenia zúčastnili družstvá zo Srbska a z obce Riečka z okresu Rimavská Sobota. Družstvo z Riečky /RS/ tvorili čis-

to muži, ktorým išlo pečenie veľmi dobre a boli prekvapením podujatia. Našu obec zastupovali pekárky: Katka Pepichová, Anka Sedileková a Ľubka Žabková. Piekli jednoduché koláčiky, sladké, ale aj slané k vínu. V receptári pekárov z Tajova boli zastúpené: kysnuté rožky so šípkovým lekvárom, moravské koláčiky, kapustovníky, koláčiky so slaninkou a kapiou. Tento rok boli udelené dve prvé miesta: obci Kulpín zo Srbska a obci Riečka pri Rimavskej Sobote. Víťazmi však boli všetky družstvá. Po koláčoch všetkých družstiev sa len tak zaprášilo, Riečania si len prsty obľizovali.

Celé podujatie sprevádzali aj sprievodné akcie: ochutnávka domácich pomazánok, výstava ľudových remesiel a celý program spestril aj folklórny súbor Mladosť so svojím spevom a tancom.

Veríme, že súťaž sa bude konať aj na budúci rok a bude oživením jesene 2015 v našom mikroregióne.

Ing. Ľubomíra Žabková, foto: archív OÚ

Aktivity obce Tajov

Kanalizácia

Kanalizácia v obci už viac menej funguje. Niektoré časti čerpacích staníc musel ešte prevádzkovateľ doladovať, ale v týchto dňoch je to z pohľadu občana v poriadku. Paradoxom však je, že občania s nízkymi príjmami, starí ľudia s malými dôchodkami a sociálne odkázaní sa na kanalizáciu pripojili a občania, ktorí žijú nadštandardne, nemajú vôbec vôľu a ani chuť sa pripojiť. Celý problém je v platení stočného. Stočné je skoro v hodnote vodného, tak si to tí, čo sa „nechcú“ pripojiť, rýchlo prerátali. Nezaujímajú ich, že životné prostredie je vďaka kanalizácii v obci a blízkosti čistejšie. Ba nezaujímajú ich ani to, čo je za ich plotom, hlavne že je vo dvore všetko tip – top. Obec Tajov v decembri 2013 schválila všeobecne záväzné nariadenie o vodách a kanalizácii, kde stanovila aj sankcie. V najbližšej dobe sa obecný úrad bude týmto problémom zaoberať a podľa potreby aj občanov postihovať. Totiž každý občan je zo zákona povinný napojiť sa na obecnú kanalizáciu, aj napriek tomu, že má lokálne zariadenie na zber kanalizačných splaškov.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja na roky 2014-2020

Rozvoj obce v kontexte celého regiónu sa riadi rozvojovým dokumentom. Takýmto dokumentom je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2014-2020. Ide o obsažný dokument, rozdelený na 3 celky ako je analytická časť, strategická a programová časť a záverečná je uvedená ako informovanosť a publicita. Program vychádza z dôkladnej analýzy geografického a environmentálneho potenciálu, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych zdrojov. Na jej základe je spracovaný program rozvoja obce vo všetkých oblastiach v nadväznosti na rozvoj regiónu, či oblasti. Tento zaujímavý dokument si môžete pozrieť aj na našej webovej stránke "obectajov.sk", v časti označenej „PHSR“.

Nezamestnaní

V tomto období je už práce menej, ale chlapi, ktorí boli a sú na úrade zamestnaní, si svoju prácu vykonávajú k spokojnosti. Niektoré činnosti sú po odbornej stránke náročnejšie, ale snažia sa. Obec je krajšia, čistejšia, miesta, ktoré chátrali, sa postupne opravujú a zveľaďujú. Chlapom, ktorí doteraz pracovali, z celého srdca ďakujem, že sa pričínili o krajsiu obec. Jedná sa o Paľa Čermáka, Joža Suju a Petra Púcheho. Zákony sú nastavené tak, že nie je možné zamestnať ich na dlhšiu dobu ako 9 mesiacov. Každý rok sa menia zákony a príslušné paragrafy, ktoré určujú kedy a na ako dlho môže nezamestnaný pracovať aj výpomocou v obci. Posledný polrok si odrábajú nezamestnaní, ktorí poberajú dávku v hmotnej núdzi. V obci sú šiesti a za mesiac musí každý z nich odrobiť 32 hodín bez nároku na akúkoľvek odmenu. Je to len za udržanie výšky dávky. Tým, ktorí si povinné hodiny neodpracujú, budú dávky krátené. Aj im ďakujem za prácu v prospech obce.

Bezdrôtový rozhlas

Starý obecný rozhlas už má niečo za sebou, tak sme cez výzvu ministerstva financií požiadali o financovanie rekonštrukcie obecného rozhlasu. Rozpočet na celkovú výmenu bol vyšší ako čiastka, ktorú ministerstvo cez výzvu mohlo poskytnúť. Ministerstvo nám odsúhlasilo čiastku 8000.-€. Obec prispela sumou 1500.-€. Vybudovali sme úseky Jabříková a Králická. Jedná sa o bezdrôtový rozhlas, kde každá stanica s reproduktormi je nabitá cez verejné osvetlenie. V rámci tohto sa vybudovala aj prijímacia anténa a ostatné príslušenstvo. Ostatné úseky sa pokúsime vybudovať v ďalšom období. Tie už nebudú tak finančne náročné, lebo bezdrôtový rozhlasová ústredňa je už vybudovaná.

Rekonštrukcia herne v MŠ

Naša škôlka má už niečo za sebou, veď v tých istých priestoroch, kde sa hrajú dnešní škôlkári, sa pred 50-timi rokmi hrávali ich starí rodičia. Čas letných prázdnin bol aj ča-

som na rekonštrukciu priestorov. Na práce sme mali necelých 5 týždňov. Celú opravu sme robili svojpomocne s chlapmi z úradu, len odbornejšie murárske práce vykonával Jaro Schlosser, konečný povrchový materiál podlahy vyhotovil Jano Sedilek (Vrko) a maliarske práce vykonával Jozef Sedilek. Všetky práce prebiehali podľa plánu, aj keď nastali problémy s nerovnou spodnou časťou podlahy, ktorá mala rozdiel až 20 cm. Pod doskami, v niektorých častiach prehnutými, sa nachádzal štrkový násyp, ktorý na dnešné pomery už nespĺňa izolačné a ani hygienické normy. V prvom momente sme plánovali vyhotoviť len novú podlahu, ale po dôkladnom preskúmaní stien sme aj tie nanovo vystierkovali. Najhoršie to bolo s vlhkosťou na stenách. Čiastočne pomohlo odkopanie steny v pivničných priestoroch a vybudovanie núteného odvetrania pivnice. Práce sme stihli dokončiť aj s časovou rezervou a škôlkári mohli včas nastúpiť do novovybudovanej herne. Poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa podieľali na vykonávaní prác.

Ladislav Surovčík

Ďakujem za príležitosť

(alebo jedno zamyslenie nad lektorstvom)

Začiatkom júla 1999 som prezentovala prvú učebnicu slovenčiny vydanú v SR pre slovenské zahraničia, konkrétne pre Slovákov žijúcich v Argentíne: Slovenčina pre 1. – 3. ročník Nedeľnej školy Slovenského kultúrneho spolku v Buenos Aires. Zúčastnili sa jej ako hostia aj dvaja Tajovčania – pán učiteľ Jozef Šebo a Mgr. Ivetka Sitková, ktorí mi nemohli chýbať pri tak vzácnej chvíli, akou bolo vydanie učebnice slovenčiny. Vtedy som povedala, že touto učebnicou chcem splatiť dlh všetkým Slovákom, ktorých životné osudy zaviali za chlebom alebo kvôli politike do blízkeho aj ďalekého sveta. Len my domáci Slováci sme na nich pozabudli, resp. nespomínali sme o nich otvorene hovoriť. Spretrhali sme pupočnú šnúru s materinským jazykom. Vtedy som mala na mysli okrem rodinných príbuzných aj našich dvoch rodákov – hlavne Jozefa Murgaša a Jozefa Gregora-Tajovského.

Vždy som obdivovala a hlboko si vážila pána učiteľa Šebu za všetko to, čo vykonával pre zachovanie pamiatky a propagáciu slávnych Tajovčanov a tajovskej hutníckej histórie najprv ako stredoškolská učiteľka na SEŠ-ke (neskôr na Obchodnej akadémii) potom ako riaditeľka Metodického centra UMB v Banskej Bystrici pre Slovákov žijúcich v zahraničí. V PD vždy som nachádzala inšpiráciu a motiváciu pre ďalšiu profesionálnu pedagogickú činnosť. Dokonca v 80-tych rokoch som napísala aj prácu pre vtedajší Krajský pedagogický ústav Literárna exkurzia ako prostriedok na systematizáciu učiva, ktorá mala pozitívnu odozvu. Škoda, že nevyšla knižne!

Ani som netušila, že raz aj ja budem mať prí-

ležitosť odovzdať všetky vedomosti získané časom a štúdiom o Tajove, o Jozefovi Murgašovi a Jozefovi Gregorovi-Tajovskom. Stalo sa.

Od 01. apríla 2013 do 30. 10. 2014 som bola lektorkou v Pamätnom dome JGT a JM. Ďakujem Bohu a všetkým, ktorí mi to umožnili, že som mohla stretnúť úžasných ľudí zo Slovenska aj zo zahraničia, hlavne toho slovenského, ktorému som vlastne pred 15 rokmi venovala v úvode spomínanú učebnicu. Boli to ľudia jednoduchí, aj významné osobnosti. Bolo ich za uvedené obdobie platiacich **5 923** (z toho 629 dospelých so stálym bydliskom v SR, 71 dospelých cudzincov, 3954 žiakov a študentov zo Slovenska, 4 deti z cudziny, 112 dôchodcov). Boli to žiaci, študenti aj ich učelia. Boli takí aj onakí. Boli to predovšetkým návštevníci, ktorí si hlboko vážia slovenskú históriu, vedu a kultúru. Od predstaviteľov najvyšších politických, štátnych, kultúrnych, cirkevných, vedeckých, športových aj krajan-ských inštitúcií domácich aj zahraničných, až po jednoduchých občanov.

Boli medzi nimi mladí ľudia, ktorí žijú v zahraničí, pretože domov je k ich potrebám macošský, ale na domovinu nezabúdajú. Práve naopak chcú ju propagovať v krajine, kde našli zatiaľ nový domov. Hľadajú tu v Tajove odborné informácie, takpovediac, z prvej ruky. Dokonca aj vysokoškooláci píšuci diplomové práce o Tajovskom. Aj zahraniční študenti slovakistiky. Na internet sa nespoliehajú. Hľadajú materiály v mnohоязыčných mutáciách, ktorými by sa pochválili pred majoritným národom v krajine, v ktorej žijú. Tie som im poskytla mailovou cestou. Prvé, čo som pokladala za nevyhnutné a samozrejmé, bolo napísať odborné texty o Murgašovi, Tajovskom a o histórii Tajova a nielen hutníckej. Dokonca som vypracovala aj pracovné listy ako doplnujúci prostriedok informácií a vedomostí na vyučovanie jednotky pre žiakov, študentov, ba aj pre učiteľov. Súčasné osnovy ZŠ a stredných škôl neobsahujú podrobnejšie učivo o spisovateľoch a vedcoch.

Taký je už život...

Som hrdá, že som mala tú česť byť zainteresovaná do centrálnych osláv **Roku 2014** – 150. výročia narodenia Jozefa Murgaša a 140. výročia narodenia Jozefa Gregora-Tajovského. Som rada, že som mohla využiť skúsenosti s organizovaním a sprostredkovať výtvarnú súťaž k spomínaným výročiam aj za účasti učiteľov a žiakov Teoretického lýcea z Nadlaku. Som šťastná, že som mohla prispieť do batôžka vedomostí, informácií a kultúrneho programu (scenár ústredných osláv) vo februári a v máji 2014.

Hlboko si vážim úctu, ktorú predstavitelia obce Tajov a Tajovčania mi prejavili, keď ma oslovili a dali dôveru prezentovať tajovských rodákov a pokračovať v diele pána učiteľa Jozefa Šebu, Márie Surovčíkovej a Melanky Sitkovej.

Mgr. Anita Murgašová

Mikuláš, anjel, čert a ..palacinky

Svätý Mikuláš, obľúbený svätec detí, robí deťom radosť aj takmer 17 storočí po svojej smrti. Nebolo tomu inak ani 6. decembra tohto roku. Svoju náruč im otvoril v Kostole sv. Jána Krstiteľa, kde v sprievode anjela ho

privítali deti nielen z Tajova, ale aj z blízkeho okolia. Deti z tajovskej materskej školy svojimi básničkami a pesničkami priniesli do kostola predvianočnú atmosféru.

Vonku ich čakal poník zapriahnutý do vozíka s plnými košíkmi sladkých balíčkov a všetci potom za Mikulášom a anjelom kráčali k vianočnému stromčeku na Pľaci.

Mikuláš s anjelom rozdali takmer stovke detí balíčky. Poďakovaním boli básničky, pesničky, alebo len šťastím rozžiarené tváre. Mikuláš sa rozlúčil s deťmi a rozsvietil vianočný stromček.

Býva už zvykom, že tam, kde je Mikuláš s anjelom, sa pridruží aj čert. Anjel by mal symbolizovať dobro, ktoré Mikuláš konal, čert zlo, ktoré Mikuláš odstraňoval. Toh-

to roku boli čerti dvaja. A robili poriadnu skazu. Chytali deti, rodičov, dokonca chceli uniesť anjela. Ale každá brána do pekla bola našťastie zatvorená. No keď sa nedalo ísť do pekla, tak čerti urobili peklo na zemi. Spustili taký ohňostrojek, že hluk a pestrofarebné svetlice bolo počuť a vidieť široko-ďaleko. Strach z pekla deťom zahnal sladké čokoládovo-šľahačkové palacinky, ktoré im veľmi chutili....

ACh, foto: archív OÚ

Radvanský jarmok

Medzi úvodné akcie Radvanského jarmoku patrila aj prehliadka obcí regiónu. Náš Mikroregión Kremnické vrchy - východ zastupoval len Tajov. Do kroja sa obliekli Terezka,

Monika a Ján Knižkovci, aby reprezentovali našu obec. Monika upiekla aj tradičný tajovský tvarožník, ktorý ľuďom na námestí veľmi chutil.

Text a Foto: HD

Pomôže dobrá vôľa občanov Kalvárii?

Farský úrad a Obecný úrad v Tajove opravili, a tým aj zmenili vzhľad piatich zastavení na Kalvárii. Opadanú a popraskanú omietku odstránili a nechali vyniknúť prírodnému kameňu, ktorý ošetrili konzervačnými látkami. Opravu financoval farský úrad aj pomocou finančných zbierok. Zostáva ešte opraviť vonkajšiu fasádu vrcholového objektu - kaplnky.

Nedoriešený je ešte stále výstup na Kalváriu. Tu nepomôžu zákony ani nariadenia, tu pomôže len dobrá vôľa občanov - vlastníkov parciel pod Kalváriou. Len oni môžu sprístupniť Kalváriu veriacim a turistom cez súkromný pozemok, resp. časť pozemku odpredať obci či farskému úradu. Aj Vianoce sú sviatkom dobrej vôle.

ACh, foto: archív OÚ

Pletenie adventných vencov

V sobotu pred prvou adventnou nedeľou sa konala na Kordíkoch súťaž v pletení adventných vencov. Tento rok sa stretli len tri družstvá - z Riečky, Kordík a z Tajova. Našu obec zastupovali Renáta Hewová, Monika Knižková a Hana Dlhošová.

Text a Foto: HD

PODSTATA VIANOC JE V KAŽDOM KÚTE SVETA TÁ ISTÁ, OSLAVA ICH TAJOMSTVA MÁ VŠAK RÔZNE PODOBY

Slovenskí misionári verbisti SVD, ku ktorým patrí aj Tajovčan páter Ján Mátik, pracujú na všetkých kontinentoch. Pred mesiacom sa vrátil domov po troch rokoch pôsobenia v misiách. Na našu žiadosť, aby sa podelil s čitateľmi Tajovských novín so svojimi poznatkami a dojmami z misijného sveta, v ktorom pôsobil, zareagoval kladne. Ponúkame vám rozhovor s ním.

Páter Ján, v roku 2010 ste dostali misijné určenie Kolumbia – Venezuela. Kde a ako ste začínali svoje misijné pôsobenie?

Prvé miesto, na ktoré som prišiel, bola Kolumbia, a to jej 8 – miliónové hlavné mesto Bogota. Tam som absolvoval 3 – mesačný jazykový kurz španielčiny. Po kurze som začal pomáhať vo farnostiach. Návštevnosť veriacich v kostoloch bola v Kolumbii veľká. V tomto latinskoamerickom meste som videl šokujúce extrémne bohatstva a biedy, pri ktorých Európan zostáva bezradným.

Kam ste boli poslaný po absolvovaní jazykového kurzu?

Po absolvovaní jazykového kurzu som prvýkrát cestoval do Venezuely do mesta Maracaibo, kde pracujeme na periférii mesta vo farnosti San Isidro. Farnosť pozostáva zväčša z chudobných štvrtí a slumov, kde vládne delikvencia. Moja misia spočívala v navštevovaní indiánskych rodín z kmeňa Wayú a bohoslužieb za ich zosnulých v ich obydlíach. Vo farnosti sme opravovali historický farský kostol a farskú budovu. Tieto opravy boli financované aj zo zbierok a milodarov zo Slovenska. Za misionárov verbistov všetkým dobrodincom týmto spôsobom veľmi ďakujem.

Ako sa Vám darilo v Kolumbii?

Zhruba po roku a pol pôsobenia vo Venezuele som bol preložený do Kolumbie do oblasti Chocó na rieke Atrato. Navštevovali sme odľahlé černošské a indiánske osady, kde žijú ľudia

v nepredstaviteľnej biede. Naším dopravným prostriedkom bol motorový čln, na ktorom sme cestovali za veriacimi mnohé hodiny. Často sme v osadách prenocovali a ráno pokračovali ďalej. Povzbudzovali sme veriacich vo viere v trojjediného Boha, krstili sme deti aj dospelých a snažili sme sa ich motivovať, aby samostatne pracovali v pestovateľstve banánov a cukrovej trstiny.

V dedinke Murindó sme stavali malý kostol.

Prichádzajú Vianoce. Podstata Vianoc je v každom kúte sveta tá istá: Boh – Láska sa stáva človekom. Oslava tohto tajomstva má však vo svete rôzne podoby. Mohli by ste čitateľom priblížiť Vaše Vianoce v misiách?

Dvoje Vianoc som prežil vo Venezuele. Aj tamojší ľudia sa venujú príprave na tieto sviatky. Tiež zhotovujú adventné vence, samozrejme umelé. Európsky zvyk, vianočné stromčeky ako umelé smrečky s čínskymi ozdobami si dovoľia bohatšie rodiny. Chudobnejšie rodiny si stavajú pred svojimi domkami a chatrčami jednoduché betlehemy z kameňov a z piesku, kam položia rôzne figúrky. Betlehem vyzdobia palmami. Niekedy sa pri tejto činnosti spojí aj viac rodín a súťažia o najkrajší Betlehem. Neočakávajte veľa typických zvykov, lebo v týchto oblastiach nového kontinentu žijú prisťahovalci z celého sveta. Niektorí si svoje zvyky priniesli, iní ich stratili. Na Vianoce je vo Venezuele príjemne teplo okolo 30 stupňov, lebo tropické horúčavy poľavia. Snívajú o zasnežených bielych Vianociach, ako im to predstavujú komerčné reklamy, ale sneh nepoznajú. Jedno čo nás všetkých spája, je pieseň Tichá noc v rôznych svetových jazykoch, no hlavne v španielčine.

A čo Vaše posledné Vianoce pred rokom?

Vlaňajšie Vianoce som prežil v chatrči v indiánskej osade. Ráno na Božie narodenie nás zobudil hlas bubnov. Ľudia poprichádzali z chatrčí, zhromaždili sa pod stromami a pod jednoduchým prístreškom a tam sme slúžili sv. omšu. Bohoslužbu sprevádzali piesňami vlastnej kultúry a radosť prejavovali svojším spôsobom pohybom a tancom. My misionári ich vedieme k tomu, aby svoju vieru a radosť z príchodu Spasiteľa prejavovali spôsobom, ktorý je im v ich kultúre blízky.

Aké majú typické vianočné jedlo?

Typickým vianočným jedlom je zelenina s mäsom obalená v kukuričnej kaši a zabalená v banánovom liste, v ktorom sa aj varí a servíruje. Toto jedlo sa vo Venezuele volá Ayaca, v Kolumbii sa nazýva Tamal.

Páter Ján, ďakujeme, že ste sa s nami podelili o to, čo ste prežili na Vašich misijných cestách. Nech Pán požehnáva túto misiu a nech Vás sprevádza i naďalej na Vašich cestách.

Čo by ste odkázali čitateľom Tajovských novín?

Chcel by som povzbudiť všetkých čitateľov, aby sa tešili z duchovného dedičstva svojich predkov a pokračovali v ich bohatých tradíciách. Aby boli hrdí na kresťanskú vieru a slovenskú kultúru, ktorá má bohatú svojráznosť vyjadrenia Vianoc.

Všetkým vám prajem požehnané Vianoce a veľa Božích milostí.

Za rozhovor ďakuje Melánia Poliačiková

Ako sa v Tajove Vianoce slávil

Keď sa končila jeseň a utíchol kolotoč hospodárskych prác, ľudia mali viac času venovať sa aj spoločenskému životu. Oveľa častejšie sa konali rôzne susedské, rodinné či priateľské posedenia. Najveselšie však bolo v chalúpkach cez priadky alebo páračky počas zimných večerov. Na priadkach sa premlelo všeličo. Mládenci vtedy povystrájali aj rôzne figle. Dievčence opreteký preberali prstami, aby kúdeľ čo najskôr zmizla z praslice a došlo na „figle“ s mládenkami. Oblúbenou hrou bývala hra „o piestíky“. Jednému z hráčov zaviazali oči a ten mal uhádnuť, kto ho piestom udrel po podošve. Ak uhádol, dotyčný ho vymenil. Ďalšou hrou bola „na zálohy“. Ak sa pri tejto hre nespĺnila nejaká úloha, padali tresty. Kroniky spomínajú, že to bol cirkus, keď mal nešťastník doniesť habštok z pôjdu od Štrichovských. Úloha to bola ťažká, pretože tým v pitvore sedel pes. Postihnúť ho musel vopred schladieť v potoku, a až potom mohol urobiť zadosť svojej hráčskej povinnosti. A predstavte si tvár toho nešťastníka, čo vraj musel štrnásťkrát fúknuť do komínovej diery u Tonkárov! Zavŕšením týchto bezstarostných večerov bývala priadocká hostina, ktorá sa usporiadala koncom zimy. Mládenci sa poskladali na víno a hriate, dievky napiekli krapňov a veselosti s tancom nebolo konca. Okrem tejto uvoľnenej zábavy sa na priadkach rozprávali rôzne príhody zo života, strážidelné príbehy, rozprávky či povesti.

Advent nebol spojený len s duchovnou prípravou na nastávajúce vianočné sviatky. Celú domácnosť bolo treba pripraviť, vyčistiť, vyprať šatstvo, vybieliť pitvor a izbu. V závere adventu rozvoniaval po domoch domáci chlieb a koláče, v drevárni alebo na povale už čakala prichystaná jedlička alebo tisina, ktorá sa dávala za obrazy a v rohu izby za betlehem. Počas tohto obdobia bolo zvykom chodiť na roráty.

Počas adventu, ale už aj pár dní pred ním, sa začali tzv. stridžie dni. Toto pomenovanie súvisí s predstavou, že sa v tomto čase, kedy sa skoro stmieva a deň je kratší, aktivizujú zlé sily. Tie mali najčastejšie podobu strigy. Ľudia verili, že im môžu uškodiť, preto sa pred nimi chránili rôznymi spôsobmi a prostriedkami. Najrozšírenejším ochranným prostriedkom bol cesnak, soľ alebo železo. Strigy sa premieňali aj na mačky, aby sa ľahšie dostali do príbytkov ľudí a do stajní a mohli im uškodiť. Dbalo sa, aby v tieto dni neprišla prvá do domu cudzia žena. Bola považovaná za možného pôvodcu zla, pretože v zmysle poverových predstáv bola chápaná ako osoba nečistá. A čím viac sa ľudia obávali príchodu ženy, tým viac si želali, aby prvým návštevníkom v dome bol muž. V tieto dni nikto nič z domu nedal, nepožičal a nepredal. Keďže nadprirodzené sily boli v tomto období aktívne, považovali sa na druhej strane

za vhodné na rôzne veštby a magické úkony. Tie sa spájali najmä s ľubostnou mágiou. Deň Ondreja (30. november) bol bohatý na veštby o vydaji, a preto si dievčence skúšali overiť svoje šťastie pomocou rôznych veštieb. Veľmi obľúbené bolo liatie olova či varenie halušiek, do ktorých sa dávali malé lístočky s menami chlapcov, aby sa na Štedrý deň dozvedeli „pravé“ meno svojho budúceho muža. Deň Lucie (13. december) bol považovaný za najvýznamnejší zo stridžích dní. Naši predkovia považovali Luciu za najväčšiu zo všetkých bosoriek, ktorá ani v ohni nezahynula. Známý spôsob ako odhaliť v dedine strigy bol aj lucijný stolček. Stolček, zhotovený z dreva získaného z deviatich chotárov, mal byť hotový na Štedrý deň. Ten kto na ňom sedel na polnočnej omši na chóre, mal vidieť vykúkať strigy spoza oltára. Na Luciu bolo tiež zvykom robiť obchôdzky. Dievčence, ktoré sa obliekli do bielych plachiet, chodili po dedine strašiť deti.

V minulosti sa pomocou rôznych magických úkonov na Štedrý deň určovali najdôležitejšie udalosti v nasledujúcom roku. Veštilo sa zdravie rodiny, svadba alebo smrť jednotlivých členov, prosperita hospodárstva a pod. Keďže obyvatelia Tajova patrili ku rímskokatolíckym obciam, na Štedrý deň sa dodržiaval pôst. Počas dňa ľudia ozdobovali stromček jabĺčkami, zlatým či strieborným bronzom pomalované orechy, z papiera a staniolu zhotovenými certlami, do ktorých sa dávala kvaka, z fackičiek narezané kocky, či v lepších časoch aj kocky cukru. Pred štedrou večerou sa porobili posledné úpravy - gazdiná prestrela na stôl nový obrus, na ktorom nesmel chýbať nožom požehnaný doma pečený chlieb, jablká, orechy, cesnak ako symbol zdravia, oblátky, varený hrášok, jablkové a slivkové varené sušienky, lipový čaj s rumom pre vôňu, med, sviečka v mosadznom svietniku, či prázdny tanier pre zomrelých a jasličky. Ako posledné sa na stôl donieslo jedlo. V minulosti všetko, čo bolo na štedrovečernom stole, pri ňom, pod ním, alebo zavesené nad ním, nadobúdalo pozitívne magické vlastnosti a malo rituálny význam. Tak tiež platilo, že od štedrovečerného stola môže vstať nanajvýš jeden človek, zvyčajne gazdiná. Odôvodňovalo sa to tým, že sa potom o rok zas všetci zídu živí a zdraví pri štedrovečernom stole. K stolu si všetci zasadli poumývaní a v čo najnovších šatách. Začiatok štedrej večere oznamovali zvony z veže. Vtedy všetci členovia domácnosti povstali za štedrovečerným stolom, prežehnali sa a pomodlili Otče náš. Otec rodiny urobil potom každému medom krížik na čelo, to aby boli po celý rok dobrí ako ten med. Nasledoval prípitok hriatô, ktoré bolo robené na slanine, alebo na karameli. Ako prvé sa teda jedli oblátky s medom, domáci chlieb a cesnak, aby boli ľudia zdraví. Medzi tradičné vianočné jedlo patrila bezmäsitá ka-

pustnicová polievka. Potom sa jedli, z jednej misy, makové opekance (niekde bryndzové), varený hrach, varené slivky a koláče z kysnutého cesta – kucheň, okružle tvarožníky, makové, orechové a lekvárové podkovy. Jedlo sa v podstate to, čo sa doma urodilo. Jedlá to boli skromné a jednoduché, no i tak boli vianočné sviatky považované za najkrajšie a najštedrejšie. Nezabúdalo sa ani na dobytok a hydinu. Gazda im zanesol kúsok z každého jedla zo štedrovečerného stola. Veštilo sa napríklad z plameňa sviečky. Ku komu plameň „išiel“, ten mal do roka zomrieť. Po večeri sa deti tešili z darčiekov, skromných, no v ich očiach predsa výnimočných. Zvyšné jedlo sa zo stola nespratávalo, ale ostalo nedotknuté až do Štefana. Obcami začali znieť vianočné piesne a koledy, ktoré spievali príbuzní z rodiny, známi, priatelia, no a takmer každý rok Cigáni z Podlavič. V rokoch 1948-1957 bolo často počuť tajovskú kapelu, ktorú tvorili traja či štyria muzikanti, ktorí hrali na husliach, klarinete a harmonike. O polnoci sa chodievalo na polnočnú omšu – utiereň. Čas, ktorý do nej zostával, si ľudia krátili rôznymi zábavkami, rozprávaním či hraním kariet. Na utiereň chodili do tajovského kostola aj ľudia z okolia, najmä z Kordík a Králik. Často sa brodili vysokým snehom, v jednej ruke držiac modlitebnú knižku a v druhej petrolejový alebo sviečkový lampáš.

Prvý sviatok vianočný, Božie narodenie, ľudia trávil v kruhu svojej rodiny. V tento deň panoval v domoch pokoj, navštevovala sa rodina, šlo sa do kostola na slávnostnú omšu, na ktorú znova prišli aj betlehemci. Tí po omši chodili po domoch, kde ich ľudia radi prijali. Tento zvyk sa zachoval aj do súčasnosti. Jedla sa hus, morča alebo kačka. Avšak ešte zavčas rána chodili po domoch vinšovať chlapci a muži. Vinšovníci boli obdarováni korunkami, koláčmi alebo ovocím. Na Božie narodenie bolo zvykom hrať divadelné predstavenie, ktoré si pripravil miestny učiteľ spolu s mládežou a dospelými. Druhý sviatok vianočný, na Štefana, sa už navštevovali priatelia aj známi, atmosféra tohto sviatku bola veselá. Keďže už neplatil prisný zákaz zábav, ako to bolo počas iných dní adventu a Božieho narodenia, mládež využila hneď prvú príležitosť na usporiadanie zábavy. Dodnes sa dodržiava tradícia štefanských zábav ako prvých po advente. V tento deň sa už mohlo aj jedlo odpratať zo stola.

Vianočný čas patrí medzi najkrajšie dni v roku. Okrem neopakovateľných chvíľ, strávených v kruhu rodiny, je jeho atmosféra spojená aj s nádychom tajomnosti. Predvianočné a vianočné obdobie je spojené od nepamäti s rôznymi tradíciami a zvykmi, ktoré praktizovali naši predkovia a mnohí z nás na ne nedajú dopustiť ani dnes.

Mgr. Jana Nahálková
(z pripravovanej monografie Tajov a Jabříková)

Výstava „Wireless World“ v Bratislave

V dňoch 1. – 13. novembra 2014 sa uskutočnila v Bratislave v obchodnom centre AVION výstava „Wireless World – bezdrôtový svet“ s podnázvom „Jozef Murgaš – bezdrôtová telegrafia, rádio, mobilná komunikácia“. Výstavu organizovalo Centrum vedecko-technických informácií Slovenskej republiky, Klub Jozefa Murgaša a Jozefa Gregora Tajovského. Odborným partnerom bolo Fórum pre komunikačné technológie. Ďalšími partnermi výstavy boli Avion Shopping Park a spoločnosť QEX. Celé podujatie sa konalo pod gesciou Ministerstva školstva, vedy výskumu a športu SR.

Výstava sa konala pri príležitosti 150. výročia narodenia Jozefa Murgaša, priekopníka bezdrôtovej telegrafie. Výstavou sme pripomenuli návštevníkom, kto to bol Jozef Murgaš, kedy a kde sa narodil a aj to,

že od roku 1896 pôsobil v USA, kde má registrovaných 12 patentov v oblasti rádio-telegrafie. Vyzdvihli sme jeho najvýznamnejšie dielo - patent z roku 1904 „Tón systém“ - bezdrôtový spôsob prenášania správ a jeho prvý prenos ľudskej reči na svete v éteri prostredníctvom Murgašovej Tónovej modulácie v roku 1905.

Výstava „Wireless World“ mala za cieľ ukázať históriu vývoja bezdrôtovej telegrafie a rádia v medzinárodnom kontexte, jej vývoja od prvej polovice 19. storočia a súčasne predstaviť jej priekopníkov, akými boli uznávaní vedci a bádatelia: Faraday, Maxwell, Hertz, Branly, Lodge, Popov, Tesla, Marconi, Murgaš, či Fessenden.

Výstava pozostávala z viacerých častí:

1. Prierez vynálezov a ich tvorcov, ktoré viedli k rozhlasovému vysielaniu, bezdrôtovej telegrafii a bezdrôtovému prenosu ľudskej reči.
2. Murgašove vynálezy v medzinárodnom kontexte, ich vplyv na rozvoj spoločnosti.
3. Etapy vývoja bezdrôtovej komunikácie a rádia.
4. Kvíz o živote a diele Jozefa Murgaša

Súčasťou výstavy boli panely, modely vynálezov a interaktívny digitálny panel, na ktorom si návštevníci mohli pozrieť videá, obrázky, texty či zapojiť sa do interaktívnej súťaže. Výstava bola určená všetkým návštevníkom obchodného centra AVION a bola situovaná vo veľkej vstupnej dvorane. V rámci výstavy v AVION sa uskutočnili dva vysielacie dni rádioamatérov priamo z výstavy do celého sveta pod vysielacou značkou OM150Murgaš. O spojenie bol vo svete veľký záujem a prilákal aj mnohých návštevníkov obchodného centra na výstavu. Celkovo sa uskutočnilo 1 117 spojení. Počet krajín sveta, s ktorými sa počas tých dvoch dní nadviazalo spojenie, bolo 53. Okrem množstva európskych štátov sú to z tých vzdialenejších aj Japonsko, USA, Kanada, Columbia, Brazília, Chile, Maroko a ostrov Maurícius.

Samozrejme stanica OM150MURGAŠ bude ešte do konca roka niekoľkokrát aktívna, takže aj návštevnosť stránky www.qrz.com/db/om150murgas bude postupne stúpať, a tak si ľudia na celom svete môžu prečítať niečo o Jozefovi Murgašovi.

Pre veľký záujem výstava pokračovala v dňoch 21. 11. až 23.11.2014 na 40. ročníku stretnutia rádioamatérov TATRY 2014, ktoré organizoval Slovenský zväz rádioamatérov v Poprade. Výstava v Poprade bola úspešná, na konferencii a na burze rádioamatérov sa vystriedalo okolo 300 ľudí, pričom väčšina z nich si výstavu pozrela a niektorí veľmi podrobne aj s výkladom.

Výstava putuje ďalej a v dňoch 26.11.2014 až 15.1.2015 je inštalovaná v Banskej Bystrici na Strednej priemyselnej škole J. Murgaša. Výstava sa koná pri príležitosti 95. výročia vzniku SPŠ Jozefa Murgaša v Banskej Bystrici.

Výstava je majetkom Klubu Jozefa Murgaša a J.G.Tajovského, ktorý ju môže bezplatne zapožičať tomu, kto prejaví o ňu záujem po vzájomnej dohode. Autorom výstavy a príspevkov je Ing. Ján Šebo, autorom modelov a zbierky je PaDr. Miroslav Horník, výtvarné návrhy spracovala Jana Horníková a Ing. arch. Eva Skákalová.

Ján Šebo

Sviatok Sedembolestnej Panny Márie

Pre vrtochy počasia a bezpečnosť pútnikov sme ani tento rok nemohli putovať na sviatok Sedembolestnej Panny Márie do kaplnky na Kalvárii, ktorá je zasvätená práve Sedembolestnej Panne Márii. Počasie však neodradilo našich susedov z Podlavíc, ktorí prišli do Tajova pešo v sprie-

vode za krížom. Na svätú omšu, ktorú vo farskom kostole celebraval pán farár Jozef Petřík spolu s pánom farárom Danielom Bédim (Podlavice) a Radoslavom Bujdosom (Riečka), prišli aj pútnici z Riečky, Kordík a Králik. Po duchovnom občerstvení sa mohli pútnici vo farskej záhrade občerstviť a posilniť výborným gulášom a koláčikmi.

HD

O vianočnom stromčeku

Prvýkrát sa ozdobené vianočné stromčeky objavili asi len pred 400 rokmi v Nemecku, kde pre nemeckých mešťanov a bohatú vrstvu predstavovali blahobyt. Chudobní ľudia ich nahradili vetvičkami, ktoré po domoch rozdávali vinšovníci. Prvé vianočné stromčeky si ľudia zdobili tým, čo si vypestovali doma v záhrade, najčastejšie čerstvými

či sušenými jablčkami, hruškami, alebo orechmi. Neskôr sa začali používať aj perníky, papierové ozdoby, rôzne figúrky zo slamy či rôznych tráv či kukuričného šúpolia. Samozrejme, vyrobiť takéto ozdoby nebolo jednoduché, chystali sa už mesiac pred sviatkami. Vianoce mali svoje čaro, pretože rodina bola po večeroch spolu, alebo sa ľudia stretávali pri driapaní peria a deti pri tom vystrihovali ozdoby na stromček.

AM

Sviatok sv. Cyrila a Metoda

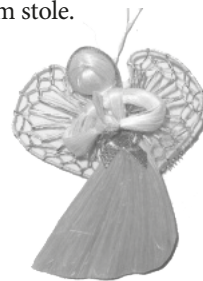
Na sviatok našich vierozvestcov sv. Cyrila a Metoda veriaci z Tajovskej farnosti putovali za Božím slovom na Kalváriu, kde náš duchovný otec celebraval svätú omšu.

HD

Anjeliky

Tieto duchovné netelesné bytosti priniesli Márii posolstvo o príchode a narodení Ježiša Krista - Božieho syna. Anjeli rozprestierajú nad všetkými ľuďmi svoje ochranné krídla, pomáhajú im a chránia pred zlom. Mať v domácnosti akéhokoľvek anjela - malého, či väčšieho, skleneného, či hlineného znamená dobro pre všetkých ľudí pri štedrovečernom stole.

Anjeli sú zosobnením dobra a lásky!

AM

Pri kaplnke sv. Anny

V nedeľu 27. júla sme si krátkou pobožnosťou pri kaplnke uctili svätú Annu a Joachima, rodičov Panny Márie.

HD

Program bohoslužieb počas vianočných sviatkov 2014

Streda - 24.12. Štedrý deň

Polnočná sv. omša

Kordíky 22:30
Králiky 24:00
Tajov 24:00

Štvrtok - 25.12. Narodenie Pána

Sväté omše

Tajov 9:30
Kordíky 9:45
Králiky 11:00

Piatok - 26.12. Sv. Štefan

Sväté omše

Tajov 8:00
Kordíky 9:45
Králiky 11:00

Nedeľa - 28.12. Svätá rodina

Sväté omše

Tajov 8:00
Kordíky 9:45
Králiky 11:00

Streda - 31.12. Silvester

Svätá omša + pobožnosť na konci roka

Tajov 16:00

Štvrtok - 1.1. P.M. Bohorodička

Sväté omše

Tajov 9:30
Kordíky 9:45
Králiky 11:00

Utorok - 6.1. Traja Králi

Sväté omše

Tajov 8:00
Kordíky 9:45
Králiky 11:00

- 26. 12. 2014 Vianočný koncert našej populárnej skupiny Denebolis v kostole v Tajove o 16.00hod.

Jubilanti

JÚL

Emília Bíla, Mgr.
Ján Púchy
Petra Sedileková, Ing.

AUGUST

Anna Grešková
Viera Pavlíková
Melánia Sitková, ml.
Peter Vajs
Štefan Mátik, Ing.
Peter Gregorčok
Lukáš Spevák
Ivana Gajdošová

SEPTEMBER

Margita Púchyová
Martin Šváč, Ing.
Luboš Babčan
Michal Hew
Renata Hewová
Michal Dóša, Ing.

OKTÓBER

Jana Matejčíková, Mgr.
Jozef Peniak, st.

NOVEMBER

Mária Krecsniarová
Brigita Malachová
Stanislav Pavlík
Boris Krestianko, Ing.
Miriam Kubaliaková
Miroslav Slobodník
Richard Biely
Jana Piecková, MVDr.
Juraj Dobrík
Parik Sura
Peter Sura
Christian Holub

DECEMBER

Janka Raučinová, PhDr.
Dalibor Holub
Dušan Chaban
Denisa Patrničáková
Ján Bireš

Naším milým jubilantom blahoželáme. Z úprimného srdca prajeme dobré zdravie, veľa šťastných a radostných rokov, hojnosť lásky, pokoja a vzájomného porozumenia v rodinách.

Blahoželáme novomanželom

Na spoločnú cestu životom vykročili Lucia Šatarová a Ondej Mala. Dňa 25. októbra 2014 uzavreli manželstvo na Radnici v Banskej Bystrici.

Milí novomanželia, želáme Vám, aby ste v manželstve boli šťastní a láska svadobného dňa nech sa nikdy nevytratí z Vášho manželského života.

Rozlúčili sme sa

- ♦ Dňa 18. júla 2014 si Pán povolal do večnosti v nedožitom 92. roku života pani Magdalénu Greškovú.
 - ♦ Dňa 19. septembra 2014 odišla do večnosti pani Otilia Grešková v 84. roku života.
 - ♦ Dňa 24. septembra 2014 opustil tento svet pán Daniel Sedilek vo veku 63 rokov. Pani Melániu Sitkovú si Pán povolal do večnosti dňa 31. októbra 2014 v nedožitom 82. roku života.
- S našimi zosnulými sme sa rozlúčili v Kostole sv. Jána Krstiteľa v Tajove. Každý z nich prežil plnohodnotný život v rodine, obklopený láskou a starostlivosťou svojich najbližších do posledných chvíľ života.

Nech odpočívajú v Božom milosrdenstve!

Potešili sme sa novorodeniatkam

V rodine pána Andreja Dobrotu a manželky Martiny, Mgr. sa narodil 25.10.2014 synček Vincent.

V rodine pána Borisa Krestianka, Ing. a manželky Márie privítali 2.9.2014 chlapčeka Samuela.

V rodine pána Radoslava Bartku a manželky Zuzany sa potešili synčekovi Matyášovi, ktorý sa narodil 1. októbra 2014.

Rodičom želáme veľa radosti z dieťok. Novorodeniatkam prajeme šťastný a pokojný život a vždy otvorenú, teplú, láskavú náruč mamy a otca.

Spoločenskú rubriku pripravila M. Poliačiková

Rezy dvojité tvarohové

Potrebné prísady:

Cesto: ♦ 35 Dg hladkej múky ♦ 20 Dg tuku (Hera) ♦ 10 Dg práškoveho cukru ♦ 2 žltky ♦ 2 lyžice mlieka ♦ na hrot noža prášok do pečiva

Plnka: ♦ 50 Dg mäkkého tvarohu ♦ 3 Dg masla ♦ 10 Dg cukru ♦ 1 žltok ♦ citrónová kôra ♦ 2 lyžice hrubej múky (alebo detskej krupice) ♦ štipka soli

Piškótové cesto: ♦ 3 vajcia ♦ 9 Dg práškového cukru ♦ 9 Dg polohrubej múky

Pracovný postup: Prášok do pečiva preosejeme s trochou múky a odložíme. Ostatnú múku s cukrom preosejeme na dosku, tuk posekáme, urobíme jamku, pridáme žltky, mlieko a najskôr spracúvame cesto. Keď sa všetky súčasti spoja, pridáme múku preosiatu s práškom do pečiva a rukami vypracujeme hladké cesto, ktoré dáme do studena odpočinúť. Asi po 30 minútach rozvaľkame obdĺžnikový plát, valčekom ho preniesieme na plech a zapečieme.

Zapečený natrieme tvarohovou plnkou, piškótovým cestom a dopečieme.

Vychladnutý koláč pocukrujeme a nakrájame na rezy.

Receptár

recept: pani Anita Murgašová

Tajov fandí hokeju...

Do kalendára podujatí k 150.výročíu narodenia Jozefa Murgaša bol v auguste zaradený aj hokejbalový turnaj za účasti hráčov A družstva HC 05. Zahrali si aj deti 3.a 4. triedy HC. Keďže do Tajova prišla kompletná lavička, rozdelili sa do troch mužstiev – mužstvo legiónárov (Američania a Česi), mužstvo starších baranov, mužstvo mladších baranov a výber mikroregiónu Tajova a okolia. Vo finále si zahrali Výber Tajova s Američanmi a Čechmi. Vyhrali skúsenejší. Kým pre profesionálov to bol ľahší tréning, pre tých, ktorí obliekli dres Tajova, bol to nevšedný športový zážitok. Do tajovských dresov sa obliekli Gabo Belko, Laco Surovčík, Jozef Petrik, Jozef Valuška, Juraj Donoval, Miroslav Slobodník, Miroslav Vysoký, Edo Babčan.

Za výbornou atmosférou turnaja neboli len výkony hokejistov, ale aj dobrá nálada fanúšikov. Podujatie podporili svojou návštevou vzácní hostia – vtedajší minister školstva, vedy, výskumu a športu Ing. Peter Pellegrini, generálny riaditeľ Slovenskej pošty Ing. Tomáš Drucker, prezident hokejového klubu HC 05 JUDr. Juraj Koval, bývalí hokejoví reprezentanti spáti s banskobystričským hokejom – Dáriuš Rusnák, Richard Zedník, Miroslav Hlinka, Vlado Plavucha, Roman Krahulec.

Ing. Peter Pellegrini sa zapojil do akcie ľadových spích, ktorou ľudia upozorňovali na ochorenie ALS a dostal vedro ľadovej vody priamo z tajovského potoka. Pre banskobystričských hokejistov to nebola len športová akcia. Všetci spolu s trénermi navštívili Pamätný dom JGT, kde sa z výkladu lektorky Anity Murgašovej dozvedeli zaujímavosti zo života a vedeckej činnosti

tajovského rodáka J.Murgaša.

Všetkých prítomných potešila už príslovná tajovská pohostinnosť – guláš, grilované klobásky, škvarkové pagáče a iné domáce dobroty.

Chutilo aj Richardovi Zedníkovi, asistentovi trénera banskobystričských baranov: „Takúto akciu som nečakal. Mali sme ísť niekde odohrať zápas, kde dostaneme guláš. Ale tu je to iné. Veľmi sa mi tu páči. Je to skutočne vydarená akcia. Je tu kopec ľudí, kopec hviezd. Nechápem, ako taká malá obec ako Tajov vie prilákať osobnosti – športové a iné. Som skutočne prekvapený, koľko je tu ľudí a koľkých známych som stretal. Pani učiteľku Sobotovú, po toľkých rokoch. A guláš bol vynikajúci.“ Svoj obdiv k podujatiu vyjadril aj vtedajší minister P.Pellegrini: „Priznám sa, nečakal som takú peknú akciu. Je tu veľa známych ľudí. Ďakujem pekne za pozvanie, som rád, že som tu. Nech sa vám v Tajove darí.“ Uznatie a obdiv si zaslúžia všetci, ktorí

podujatie pripravovali: starosta obce, pán farár, poslanci a zamestnanci obce, už tradiční kuchári, pekárky a cukrárky a ostatní, ktorí sa k nim pridali len tak z dobrej vôle. Poďakovanie patrí všetkým sponzorom. Finančne a materiálne prispeli: Slovenská pošta, a.s., Urpiner a.s., GeneralPub - . Belková, ICE CAMP a Rado Bartko.

Text a foto: Ladislav Surovčík, Anna Chlebovcová

Cvičíme s Petrou

Tieto spokojné dievčatá a ženy sa dvakrát v týždni stretávajú v budove Obecného úradu v Tajove na hodine cvičenia. Cvičenie vedie Mgr. Petra Mažgutová. Je nenáročná, zvládnu ho aj začiatniččky, ale jeho vplyv na ženský organizmus je lichotivý. Ženy sa môžu pochváliť úbytkom hmotnosti, uvoľnením endorfínov – cítia sa šťastnejšie, majú lepšiu náladu, pociťujú celkové uvoľnenie mysle a tešia sa spevneniu tela, najviac ženy po pôrode. Ak sa k nim chcete pridať, prídte na obecný úrad v utorok a vo štvrtok o 18,30 h.

ACh

Výsledky jesenného kola futbalovej súťaže II. A triedy

ŠK Zorňička Riečka	:	TJ Slovan Tajov	1 : 9
TJ Slovan Tajov	:	TJ Družstevník Mičiná	6 : 3
ŠK Selce B-Baláže	:	TJ Slovan Tajov	1 : 7
TJ Slovan Tajov	:	FK Šáľková B	3 : 4
ŠKM Savon BB	:	TJ Slovan Tajov	1 : 2
TJ Slovan Tajov	:	TJ Slovan Malachov	2 : 0
TJ Slovan Tajov	:	TJ Družstevník Dúbravica	7 : 2
TJ Partizán Hiadel'	:	TJ Slovan Tajov	1 : 5
TJ Slovan Tajov	:	TJ Iskra Horné Pršany	4 : 0
TJ Slovan Tajov	:	FK Baník Ľubietová	5 : 0
TJ Tatran Harmanec	:	TJ Slovan Tajov	1 : 4
TJ Hronsek	:	TJ Slovan Tajov	1 : 3
TJ Slovan Tajov	:	FK Staré Hory	4 : 1
OZKT-ŠK Králiky	:	TJ Slovan Tajov	1 : 1

V tabuľke na prvom mieste prezimujú Králiky, jeseň absolvovali bez prehry, s 12 víťazstvami a 2 remízami a 38 bodmi. TJ Slovan Tajov skončil na druhom mieste s 12 víťazstvami, 1 prehrou a 1 remízou a 37 bodmi. Skóre 62:17.

Najlepším strelcom s 21 gólmi je Matej Pánik, za ním nasledujú Marek Žabka 7 gólov, Peter Ursíny 6 gólov, Kollár, Kucka a Balon st. si pripísali po 4 góly, Zmajkovič s Masárom po 3 góly, dvakrát sa podarilo skórovať Ceplákovi, Galátovi a Dikaczovi a po jednom góle sa do listiny strelcov zapísali Strelec, Lajka a Mažgut.

Marián Schwarz